

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **O.**, V., Z., Č., zast. advokátom J., D., X., proti žalovanému: **J.**, správca konkurznej podstaty úpadcu P. „v konkurze“, IČO: X., sídlo X., **o určenie pravosti pohľadávky vo výške 36 800,- Sk**, na odvolanie proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 Cbi 53/2006-26 zo dňa 04. 01. 2008 a na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Cbi/53/2006-36 zo dňa 31. 04. 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach 4Cbi/53/2006-26 zo dňa 04. januára 2008 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** krajskému súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach 4Cbi/53/2006-36 zo dňa 21. 04. 2008 **m e n í** tak, že žalobca **j e p o v i n n ý** v lehote do 10 dní od doručenia tohto rozhodnutia zaplatiť súdny poplatok 99,50 eur za odvolanie na účet súdu číslo 70001466773/8180 v peňažnom ústave Štátna pokladnica Bratislava, VS – 8050395308, KS – 0558, ŠS – 7006201909 s pripojeným avízom.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom 4Cbi/53/2006-26 zo dňa 14. 01. 2008 rozhodol tak, že žalobu zamietol a náhradu trov konania účastníkom konania nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca si predmetnou žalobou uplatnil voči žalovanému právo na určenie pohľadávky vo výške 36 800,- Sk v konkurznej prihláške, v konkurznom konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod číslom 3K 36/2005, že ide o pohľadávku nespornú. Z predložených dokladov zistil, že žalobca si túto pohľadávku

uplatnil z dôvodu, že je podielnikom úpadcu a tento si nesplnil povinnosť stanovenú v ustanovení § 33c ods. 1, 3 a 4 zákona č. 3/2005 Z. z. a nevykonal opatrenia smerujúce k vydaniu podielnického listu a žalobca si teda v zmysle citovaného zákona prihlásil ako oprávnená osoba podľa § 33c ods. 4 citovaného zákona svoju pohľadávku do konkurzného konania vyhláseného uznesením č. k. 3K 36/05 z 22. 08. 2005. Konajúci súd s poukazom na zákon č. 328/1991 Zb. v platnom znení a s poukazom na ustanovenie § 223 ods. 1, 4 Obchodného zákonníka uviedol, že v tomto prípade nejde o pohľadávku voči úpadcovi, ale o majetkový vklad do P.. Konštatoval, že podielnický list je cenným papierom, s ktorým sú spojené práva jeho majiteľa upravené zákonom č. 42/1992 Zb. a nevyplýva z neho, že majiteľ podielnického listu, má právo voči úpadcovi na vrátenie hodnoty podielnických listov. Žalobca ako podielnik má právo veriteľa na rozdelení základného imania družstva sa podieľať, ale tieto podmienky nenastali. S poukazom na ustanovenie § 17a ods. 2 zákona č. 42/1992 Zb. uviedol, že podielnický list je cenným papierom, s ktorým sú spojené práva jeho majiteľa, ktoré sú vyjadrené v ustanovení § 17 ods. 1 písmeno a/ až d/ a že z nich nevyplýva, že majiteľ v prípade konkurzu na majetok úpadcu, ktorého je členom, má právo na vrátenie nominálnej hodnoty podielnického listu. Na základe uvedeného dôvodu, návrh na začatie konania zamietol.

Proti tomuto rozhodnutiu v zákonnej lehote sa odvolal žalobca, podaním doručeným súdu dňa 25. 02. 2008 a napadnuté rozhodnutie označil za také, ktoré vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Podľa žalobcu konajúci súd dostatočne nerozlišuje ba priam zamieňa pojmy člen družstva a podielnik družstva, ktorý status člena nemusí byť totožný. Podrobne sa zaoberal pojмами členom družstva, nepodielnikom, nečlenom družstva – len podielnikom a členom družstva - súčasne podielnikom. Odôvodnenie konajúceho súdu označil za také, ktoré ob stojí iba u členov družstva, nie podielnikov, ale v danom prípade žalobca je podielnikom, ktorý nikdy nebol a nie je členom družstva. Podľa jeho názoru sa konajúci súd dostatočne nevysporiadal s otázkou, že žalobca nebol členom družstva a v tomto rozhodnutí označil za zmätočné. Poznamenal, že žalobca si sumu prihlásil v dobrej viere, v takej výške ako mu ju vyrátať úpadca predseda družstva, ktorý za jednotlivých podielnikov podal prihlášku na súde. Poukázal na morálny problém, v tom zmysle, že žalobca nebol tým kto dobrovoľne vložil majetok družstva, ale právnomu predchodcovi bol majetok vyvlastnený v rámci kolektivizácie. Citoval ustanovenie § 13 ods. 3 zákona č. 42/1992 Zb., podľa ktorého úpadca mal vydať za majetkový podiel cenný papierov družstevný podielnický list

(§ 17 ods. 2 zákona č. 42) 1992 Zb., resp. po novelizácii zákona č. 3/2005 Z. z. účinnej od 01. 02. 2005 v zmysle § 33c ods. 1 citovaného transformačného zákona do 31. 05. 2005, čo ale úpadca neurobil. Žalobca konštatoval, že ak konkurz nebol vyhlásený, nastúpila by prezumpcia uvedená v § 33 ods. 1 zákona č. 42/1992 Zb., podľa ktorého majetkové podiely sa stávajú pohľadávkou oprávnenej osoby, to jest žalobcu, ktorú by bolo družstvo povinné uspokojiť do 31. 08. 2005. S poukazom na § 14 ods. 1 písmeno g/ ZKV, si nesplatené pohľadávky a záväzky splatné, uplatnil žalobca v konkurznej prihláške podaním incidenčnej žaloby, v dôsledku popretia žalovaným. Za predpokladu, že odvolací súd nevyhovie žalobe, dôjde k porušeniu ústavného práva na ochranu vlastníckeho práva.

Uznesením 4 Cbi 63/2006-36 Krajský súd v Košiciach uložil žalobcovi zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 10 000,- Sk, voči ktorému žalobca podal odvolanie podaním doručeným súdu 02. 05. 2008. S výškou vyrubeneho súdneho poplatku nesúhlasil, nakoľko sa jedná o občiansku vec položka 1 písmeno b/, kde je výška poplatku 3 000,- Sk a poukázal aj na výšku vyrubeneho súdneho poplatku pri podaní incidenčnej žaloby.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa ustanovenia § 212 ods. 1, § 214 ods. 1 na pojednávaní zvolanom na deň 23. 06. 2009 za účasti obidvoch účastníkov konania a dospel k záveru, že odvolaniam žalobcu vyhovel.

Z návrhu na začatie konania vyplýva, že predmetom konania je právo na určenie pohľadávky, ktorá mala podľa žalobcu vzniknúť nevydaním podielnického listu vo výške 37 475 780,- Sk, ktorú sumu žalobca na pojednávaní vyčíslil v eur na sumu 1 221,54 eur.

Predmetom odvolania je posúdiť, či súd prvého stupňa žalobu zamietol v súlade so zákonom, keď vyslovil právny názor, že podielnický list je cenným papierom, s ktorým sú spojené práva majiteľa, ktoré sú vyjadrené v ustanovení § 17 ods. 1 písmeno a/ až d/ a že z nich nevyplýva, že v prípade konkurzu na majetok úpadcu, ktorého je členom, má právo na vrátenie nominálnej hodnoty podielnického listu.

Z ustanovenia § 17a ods. 2 zákona 42/1991, na ktoré sa napadnuté rozhodnutie odvoláva, vyplýva, že podielnický list, s ktorým sú spojené práva jeho majiteľa upravené týmto zákonom, je cenný papier. Z citovaného ustanovenia § 17d zákona č. 42/1991 Zb.

vyplýva, že podielnik má právo podieľať sa na zisku družstva, prevádzať podielnícky list a inak s ním nakladať, ponúknuť družstvu uzavretie zmluvy o spätnom prevode podielníckeho listu, byť prijatý za člena družstva, ktorého podielnícky list vlastní, a to za podmienok ustanovených v § 17f. Z toho znenia podľa konajúceho súdu nevyplýva, že v prípade konkurzu na majetok úpadcu, ktorého majiteľ podielníckeho listu je členom, má právo na vrátenie nominálnej hodnoty podielníckeho listu. V danom prípade nie je sporné, že žalobca nie je členom družstva, ale je jeho podielnikom. Z ustanovenia § 223 ods. 1 Obchodného zákonníka, je zrejmé, že základné imanie družstva tvorí súhrn členských vkladov, na ktorých splatenie sa zaviazali členovia družstva. Je pravdou, že žalobca členom družstva nikdy nebol a nie je, a je iba jeho podielnikom, ktoré postavenie vyplýva z jeho majetkového podielu v družstve, spočívajúceho z vlozenej pôdy v družstve. Fakt, že žalobcovi jeho majetkový podiel v družstve vydaný nebol, taktiež nie je sporný.

Základnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti odvolania je, či majiteľ vkladu, nečlen družstva, na majetok ktorého bol vyhlásený konkurz a nebol mu vydaný podielnícky list, má právo na vydanie nominálnej hodnoty podielníckeho listu, a teda sa stáva veriteľom úpadcu, i keď mu nebol podielnícky list vydaný.

Z ustanovenia § 17d ods. 3 zákona č. 42/1991 Zb. vyplýva, že podielnik pri likvidácii družstva a v konkurznom konaní a v konaní má postavenie veriteľa. V danom spore žalobca je majiteľom vkladu, ktorému podielnícky list vydaný nebol. Z ustanovenia § 33d ods. 1 zákona 42/1991 Zb. vyplýva, že ak družstvo nesplní povinnosť ustanovenú v § 33c ods. 1 majetkové podiely vypočítané podľa § 9 ods. 7 sa 01. júna stávajú pohľadávkou oprávnenej osoby.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného dospel k záveru, že konajúci súd pochybil, keď žalobu z dôvodu, že podielnícky list je cenným papierom, a nie pohľadávkou, návrh na určenie pravosti pohľadávky zamietol.

Žalobca nemá vydaný podielnícky list „nie je majiteľom cenného papiera, ale je vlastníkom nevráteného majetkového podielu, na základe čoho súd prvého stupňa mal o jeho nároku rozhodnúť v spojení s ustanovením § 33d zákona č. 41/1992 Zb. Obranu žalovaného, že žalovaný nebol povinný vydať podielnícky list s odkazom na ustanovenie § 17 b/ ods. 3 zákona č. 42/1992 Zb., odvolací súd označil za právne nedôvodnú, nakoľko toto ustanovenie

sa pre posúdenie práva žalobcu na vydanie podielnického listu, nevzťahuje. Žalobca v tomto prípade nie je takou oprávnenou osobou podľa § 17b/ ods. 3 citovaného zákona, ktorá by jej vlastníctvo k pôde tvoriacej majetkový vklad, nepreukázala. Poukázanie žalovaného na výsledok právoplatného rozhodnutia v konaní vedenom na Najvyššom súde pod číslom konania 2 Obo 79/2008 Najvyšší súd Slovenskej republiky, označil pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku v tomto konaní za právne irelevantné, nakoľko v predmetnom spore sa nejedná úplne o totožný prípad, kde žalobca vystupoval ako nečlen družstva vlastníaci majetkový podiel družstva. Žalovaný na pojednávaní namietal správnosť výšky uplatnenej pohľadávky, k čomu žalobca uviedol, že výšku uplatnil podľa výpočtu ekonóma a predsedu družstva žalovaného, k čomu odvolací súd zaujal stanovisko v takom smere, že správnosť výšky uplatnenej pohľadávky bude potrebné došetriť. Z obsahu zdôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že prvostupňový súd nesprávne vec posúdil, použil nesprávne právne ustanovenia, na základe čoho Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na ustanovenie § 221 ods. 1 písmeno h/ O. s. p. napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na nové konanie. V ďalšom konaní bude potrebné rozhodnúť v intenciách záveru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a došetriť správnu výšku uplatnenej pohľadávky a podľa tohto zistenia určiť pravosť pohľadávky.

Najvyšší súd prejednal odvolanie proti uzneseniu krajského súdu 4 Cbi 53/2006-36 zo dňa 21. 04. 2008 podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolaniu je potrebné vyhovieť, na základe čoho odvolací súd s poukazom na § 220 O. s. p. napadnuté uznesenie zmenil tak, že žalobca je povinný zaplatiť súdny poplatok vo výške podľa položky č. 1 písmeno b/, teda 99,50 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.

V Bratislave 23. júna 2009

JUDr. Jana Zemaníková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková